

6. Тімар І. В. Інноваційна активність як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки України / І. В. Тімар, В. В. Весела // Економіка і менеджмент 2018: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. праць Міжнар. наук-практ. конф., 19–20 квіт. 2018 р.: у 8 т. – Т. 4. Концептуальні засади управління торгівельною діяльністю підприємств в умовах глобалізації та інноваційні стратегії розвитку системи управління діяльністю підприємств в системі економічної безпеки. – Дніпро: Біла К. О., 2018. – С. 103–106.

Занкова Ю. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВИХ НАПРЯМКІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційний розвиток для підприємств є одним із найефективніших напрямків збільшення економічних показників. На практиці було доведено, що інноваційні перетворення забезпечують підвищення конкурентоспроможності на ринку та вирішують ряд суспільних, економічних та екологічних проблем.

Саме інноваційна діяльність гарантує успіх суб'єктам господарювання. Тому економічне середовище вимагає введення новітніх технологій, розробок, організації досліджень, нововведень та довгострокових планів здійснення управління підприємством.

В Україні інноваційна діяльність у розрізі підвищення ефективності та якості господарської діяльності може бути здійснена на основі переходу підприємств на інноваційний шлях розвитку.

Тема інноваційного напрямку розвитку підприємств є досить актуальною, тому багато як вітчизняних, так і закордонних вчених присвятили наукові праці дослідженню етапів та методів впровадження інноваційної діяльності на підприємствах, а також її вплив на розвиток державної економіки та суспільства. Насамперед, слід зазначити наступні імена: В. Александрова, А. Пригожин, А. Гальчинський, Б. А. Райзберг, Р. Ш. Лозовський, Й. Шумпетер, Б. Твіст, Б. Санто, П. Друкер, Ф. Ніксон, Г. Менш, К. Найт. Усі вони досліджували питання ролі інноваційного розвитку в економічній системі та проблеми інноваційного розвитку економіки.

Позитивним впливом інноваційної діяльності на підприємство може стати підвищення конкурентоспроможності, раціональне використання виробничих ресурсів, виявлення нових шляхів виходу продукції на ринки, адаптація до факторів макросередовища.

Відповідно до законодавства України інноваційною діяльністю вважається діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1].

Інноваційним процесом можна вважати трансформацію наукових даних в інновації, котрі відповідають потребам суспільства, та використання їх на практиці.

В Україні підприємствам приходиться стикатися з рядом перешкод при впровадженні інноваційного процесу. Професор П. С. Харів назвав три основні з них [3]: по-перше, розбіжності потреб інноваційного розвитку та принципу діяльності підприємства; по-друге, неможливість фінансування наукових досліджень і впровадження інновацій; по-третє, низький рівень заохочення до інноваційної діяльності.

На сьогодні, стратегії інноваційного розвитку у міжнародній практиці поділяють на три типи. Першому типу притаманно перенесення досягнень зарубіжного науково-технічного досвіду на економіку своєї країни. Другому – запозичення практики виробництва високотехнологічної продукції інших країн. Третій тип характеризується нарощенням власного науково-технічного потенціалу.

Потрібно ретельно планувати організаційно-технічний розвиток підприємства, враховуючи особливості виробництва його продукції. Насамперед, це стосується промислових компаній. Їх успішне функціонування ґрунтується на досягненнях науково-технічного прогресу.

Щоб підвищити ефективність організаційно-технічного розвитку та показники виробничої діяльності підприємства, слід впроваджувати нову техніку, засоби малої механізації, прогресивні матеріали й конструкції, новітні технології виконання робіт та прагнути до вищого рівня механізації робіт.

Необхідність підвищеної уваги до організаційно-технічного розвитку обумовлено «старінням» продукції під впливом швидкого розвитку науки й техніки.

Ще одним питанням, яке постає перед великою кількістю підприємств в сучасних умовах розвитку економіки України, є конкурентоспроможність та шляхи її підвищення. Вирішенням цієї проблеми може бути перехід на інноваційний шлях розвитку, причини для якого можуть полягати у необхідності забезпечення виживання фірми на ринку або прагнення не відставати від досягнень в галузі торгівлі загалом.

Також необхідно розуміти доцільність впровадження інновацій на підприємстві та глибину потрібних змін. Це можна з'ясувати, визначивши наступне [2]:

- рівень задоволеності підприємства своєю результативністю та фінансовим станом;
- рівень конкурентоспроможності за оцінками споживачів;
- бажана конкурентна позиція на ринку.

Проаналізувавши дані напрямки, підприємством обирається один із можливих видів інновацій. До них відносять: базисні інновації (кардинальні зміни поточної діяльності, або впровадження її нового напрямку), поліпшуючі інновації (удосконалення технологій та підвищення якості продукції), модифікаційні інновації (незначні зміни в продукції, технології або способі управління підприємством) та псевдоінновації (малозначні зміни основних нововведень). Окремо можна виділити мікроінновації, сутність яких полягає у вирішенні окремих проблем на підприємстві.

Для визначення необхідності впровадження інновацій також потрібно оцінити чи готово підприємство до новітніх перетворень та у якій саме сфері вони були б доречними.

За допомогою інноваційного напрямку розвитку, підприємство може збільшити свої доходи, швидше та ефективніше пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі та тримати передові позиції на ринку якнайдовше.

Успішна підприємницька діяльність та її розвиток можливо лише за умов економічно обґрунтованої стратегії інноваційного розвитку. Але кризові явища в економіці країни суттєво сповільнюють даний процес та часто не дають змоги нововведенням прийняти практичний характер, через необхідність значних капіталовкладень. Тому постає необхідність створення ефективної системи управління інноваційною діяльністю, що вимагає глибокого дослідження науково-технічних перспектив підприємства та реалізації проектів, в основі яких лежить інноваційний характер нововведень.

Отже, слід наголосити, що ефективне впровадження інновацій на підприємстві може бути здійснено за умови дослідження тих елементів та складових, які сприятимуть втіленню інноваційних ідей, а також при виборі правильної послідовності реорганізації діяльності.

Рівень інноваційного розвитку підприємства повинен визначатися за допомогою ретельного вивчення таких елементів: ресурсів, що спонукає підприємство на пошук нових ресурсів та аналіз продуктивності їх використання; технологій, що має на увазі впровадження новітніх технологічних процесів та наукових ідей, освоєння виробництва нової продукції; ринку, тобто аналізу макросередовища та врахування інших факторів навколишнього середовища підприємства.

Методичний підхід до оцінки інноваційного розвитку підприємства допоможе обрати та реалізувати правильну стратегію його розвитку, сприятиме створенню нової конкурентної продукції та отримати лідируючі позиції на ринку.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: навч. посіб. / С. М. Ілляшенко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми: ВТД «Університетська книга»; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. – 324 с.
3. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів: моногр. / П. С. Харів. – Тернопіль: «Економічна думка», 2003. – 326 с.
4. Тімар І. В. Інноваційна активність як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки України / І. В. Тімар, В. В. Весела // Економіка і менеджмент 2018: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. праць Міжнар. наук-практ. конф., 19–20 квіт. 2018 р.: у 8 т. – Т. 4. Концептуальні засади управління торгівельною діяльністю підприємств в умовах глобалізації та інноваційні стратегії розвитку системи управління діяльністю підприємств в системі економічної безпеки. – Дніпро: Біла К.О., 2018. – С. 103–106.
5. Економічне управління підприємством: навч. посіб. / А. М. Колосов, О. В. Коваленко, С. К. Кучеренко, В. Г. Бикова; за заг. ред. А. М. Колосова. – Старобільськ: Вид-во держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2015. – 352 с.
6. Гринько Т. В. Формування системи управління інноваційним розвитком / Т. В. Гринько // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №4. – С. 39–43.

Кердан О. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Якщо організація не змогла попередити небажаний розвиток подій на передкризовому етапі і проблема переросла в кризу, вона має вдаватися до нових заходів, для її подолання. В такий момент життєвого циклу підприємства найбільшого випробування зазнає потенціал підприємства, його ресурси і можливості. Від того, як організація поведе себе в умовах кризи, буде залежати її майбутнє положення. Непрофесійні дії або бездіяльність не тільки спаплюжать репутацію організації, а й завдадуть їй значних матеріальних збитків. Тому в умовах кризи важливо максимально ретельно підходити до розробки інтегрованої економічної стратегії, тим більше, що це не потребує значних додаткових витрат.

Реалізація конкурентної стратегії розвитку економічної системи відбивається в зміні її стану через такі параметри як зростання, стабільність (або скорочення)